

سؤالات امتحان نهایی درس: بینش دینی « اقلیت های مذهبی »		کلیه رشته ها	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
نام و نام خانوادگی:		پیش دانشگاهی	تاریخ امتحان: ۱۳۹۵/۰۶/۱	تعداد صفحه: ۱
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۵		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		
ردیف	سؤالات			نمره
۱	طرح های زیر را مورد دقت قرار دهید و توضیح دهید که در هر یک از آن ها کدام یک از شرط های لازم برای یک طرح قابل پذیرش وجود ندارد: الف- « اعمال زور و خشونت موجب گسیختگی روابط اجتماعی می شود. » ب- « با اطمینان کامل می توان گفت که هر کس به نحوی قاطع در باره ی امری اظهار نظر کند، در اشتباه است. »			۱
۲	زمینه ی لازم، برای سوء استفاده از یک چیز چیست؟			۱/۵
۳	فطرت الهی انسان با طبیعت و ذات او چه رابطه ای دارد؟			۱
۴	چرا حتی وجود یک پدیده ی هدفدار در جهان، طرح « تصادف » را نقض می کند؟			۱
۵	چرا اعتقاد به علت غائی به معنی نفی علت فاعلی نیست؟			۱/۵
۶	ماتریالیسم در پاسخ به این سؤال که « چرا جهان چنین است که هست؟ » چه می گوید؟			۱/۵
۷	چرا وجود « حافظه » در انسان، با ماتریالیسم قابل تفسیر نیست؟			۱/۵
۸	آیا مفصل تر شدن و طولانی تر شدن پدیده ها، مشکل ماتریالیسم را در تفسیر جهان حل می کند؟ توضیح دهید.			۱/۵
۹	چگونه وحدت و هماهنگی عالم، یکی از شواهد صدق نظریه ی « اعتقاد به خدا » محسوب می شود؟			۱/۵
۱۰	آیا وجود منکران خدا می تواند دلیلی بر نقض نظریه ی « اعتقاد به خدا » باشد؟ توضیح دهید.			۱
۱۱	سخن کسانی را که « اعتقاد به خدا » را موجب از خود بیگانگی انسان می دانند بیان کنید و مورد بحث و نقد قرار دهید.			۲
۱۲	دو دلیل کسانی که برای جهان به بیش از یک خدا معتقدند بیان کنید و هر کدام را توضیح دهید.			۲
۱۳	« ممتنع الوجود » و « ممکن الوجود » را تعریف کنید.			۱
۱۴	چرا واجب الوجود نمی تواند یک موجود مرکب از اجزاء و مقادیر باشد؟			۲
	« موفق باشید »			جمع نمره
				۲۰

ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: کلیه رشته ها	راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: بینش دینی « اقلیت های مذهبی »
تاریخ امتحان: ۱۳۹۵/۰۶/۱		پیش دانشگاهی
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۵

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
------	---------------	------

۱	الف- معنی کلمات و اصطلاحاتی که در طرح به کار رفته است کاملاً واضح و مشخص نیست. (۰/۵) ب- در درون طرح و بین اجزاء آن ناسازگاری درونی دیده می شود و طرح خود را زیر سؤال می برد. بدین معنی که اگر هرکس به طور قاطع نظر بدهد در اشتباه است، پس بیان کننده این طرح که با اطمینان کامل این مطلب را بیان می کند اشتباه می کند. (۰/۵) « صفحه ۸ »	۱
۲	سوء استفاده از یک واقعیت وقتی ممکن است که آن واقعیت از قبل از زمینه‌ی مثبتی نزد مردم برخوردار باشد. تقلب در یک کالا وقتی ممکن است که مردم علاقه‌ی اصیلی به نوع سالم آن کالا داشته باشند. زیرا مردم « بر خیال راست، کج را می خرنند ». هر چه نیاز مردم به یک چیز بیشتر باشد، احتمال سوء استفاده و تقلب در آن نیز بیشتر است. (۱) استفاده از دین برای استثمار محرومان و حکومت بر آنان تقلب بزرگی است و این به دلیل اهمیت دین و شدت علاقه و نیاز مردم به آن است. (۰/۵) « صفحه ۱۸ »	۱/۵
۳	وقتی می گوئیم فطرت الهی، غرضمان همه‌ی طبیعت و ذات انسان نیست و نیز قصدمان نفی رفتارهای عشقی و ترس و تهاجمی و ... نیست. (۰/۵) منظورمان، ریشه‌ی نیرومند و ثمر بخشی است که همه‌ی رفتارهای خداگرایانه‌ی انسان، به منزله‌ی میوه های آن اند و همه با عطف و ارجاع به آن اصل، انتظام و وحدت و خویشاوندی می یابند. (۰/۵) « صفحه ۲۵ »	۱
۴	در این جهان یک سلسله پدیده ها و فعالیت ها وجود دارد که هدفدار بودن و غایت گرا بودن آن ها واضح و مسلم است. (۰/۵) اگر در جهان فعالیت و فنی به نام « تربیت » وجود داشته باشد - که وجود دارد - این خود بهترین دلیل وجود امری است که تصادفی نیست و با فرض تصادفی بودن امور عالم، قابل فهم نیست. (۰/۵) « صفحه ۲۸ »	۱
۵	هرگز اعتقاد به علت فاعلی با اعتقاد به علت غائی منافات ندارد، این دو نوع علت، رقیب و مزاحم یکدیگر نیستند تا وقتی یکی مطرح شود جایی برای آن دیگری باقی نماند. هیچ گونه تصادم و تعارضی میان علت فاعلی و علت غائی نیست. (۰/۷۵) و هر یک از این دو در جای خود لازم است و پاسخ به یکی ما را از پاسخ به دیگری بی نیاز نمی کند. سؤال از علت غائی نه تنها به معنی نفی علت فاعلی نیست، بلکه مستلزم آن است. (۰/۷۵) « صفحه ۵۰ »	۱/۵
۶	ماتریالیسم می گوید: چون جهان، جهان اشیاء مادی است و هر شیء مادی خاصیتی دارد که از آن جدا شدنی نیست و این خاصیت ها ست که جهان را بدین صورت که هست در آورده است. (۰/۷۵) و هر چیزی ضرورتاً خاصیتی دارد که همان طبیعت ویژه‌ی آن چیز است و اگر بخواهیم بدانیم که جهان چرا چنین است که هست باید علت را در خواص اشیاء جهان و تأثیر این اشیاء بر یکدیگر جست و جو کنیم. (۰/۷۵) « صفحه ۵۴ »	۱/۵
۷	انسان از حافظه کمک می گیرد و خاطرات را به یاد می آورد و این خاصیت حافظه مادی نیست، زیرا ماده در زندان زمان و مکان خود محبوس است. (۰/۵) اگر در انسان جز ماده هیچ چیز دیگر نباشد، دو تصویر در ذهن که در دو زمان دور از هم حاصل شده را باید جدا از هم دانست در حالی که ذهن آن ها را عین هم می داند. (۰/۵) یعنی در حافظه به یاد آوردن به معنای احضار مجدد همان خاطره‌ی اولی است. در حالی که در عالم ماده خود یک حادثه هرگز تکرار نمی شود. (۰/۵) « صفحات ۶۰ و ۶۱ »	۱/۵
۸	خبر (۰/۲۵) ماتریالیست ها وانمود می کنند که با پیچیده تر شدن و مفصل تر شدن ساختمان مادی اشیاء، ناتوانی ها و نقص های ماده بر طرف می شود. مغالطه ای که در این روش نهفته این است که پیچیده بودن (از نظر ترکیب مادی) و پر شمار بودن عناصر مجموعه، جبران کننده‌ی نقص هایی قلمداد می شود که ناشی از سادگی، ترکیب و تعداد عناصر یک مجموعه‌ی مادی نیست، بلکه ناشی از مادی بودن آن است. حقیقت این است که مسئول ناتوانی ماده، « ماده » بودن آن است نه ساده بودن آن. (۰/۷۵) در این روش مخصوصاً به زمان و گذشت زمان تکیه‌ی بسیار می شود و این مغالطه‌ی دومی است که می خواهند با گذشت زمان، به ماده توانایی هایی ببخشند که ماده، تا وقتی که ماده است نمی تواند آن توانایی ها را داشته باشد. (۰/۵) « صفحات ۶۵ و ۶۶ »	۱/۵
	« ادامه در صفحه‌ی دوم »	

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: بینش دینی « اقلیت های مذهبی »	رشته: کلیه رشته ها	ساعت شروع: ۸ صبح
پیش دانشگاهی		تاریخ امتحان: ۱۳۹۵/۰۶/۱
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۵		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۹	جهان مجموعه ای بسیار پیچیده و مفصل و گسترده از اشیاء و پدیده هاست، اما میان اجزاء این مجموعه، به رغم این همه گستردگی و تنوع، ارتباط و تناسب و هماهنگی دیده می شود. بر جهان، با همه کثرتی که دارد، وحدتی حکمفرماست که آن را به صورت یک مجموعه هماهنگ در آورده است. (۰/۷۵) با اعتقاد به خدا، سر این هماهنگی و وحدت نیز آشکار می شود. خدای جهان، واحد است و به همین جهت جهان نیز به دلیل وابستگی به این خدای واحد، طرح واحدی دارد. وحدت و هماهنگی و نظم جهان، ناشی از وحدت اراده و نقشه‌ی خدای جهان است. (۰/۷۵) « صفحه‌ی ۷۱ »	۱/۵
۱۰	خیر، کامل بودن و نقص نداشتن یک نظریه به این معنی نیست که مخالف و منکری در برابر آن وجود نداشته باشد. همیشه می توان فرض کرد که برای بدیهی ترین و مسلم ترین نظریه ها نیز عده ای مخالف وجود داشته باشد (۰/۵). صرف وجود مخالفت دلیل بر نقص و ناتوانی یک نظریه نیست. برای هیچ نظریه ای وجود کسانی که منکر آن باشند دلیل بر نقص نیست و انگیزه مخالفت مهم است نه خود مخالفت. (۰/۵) « صفحه‌ی ۷۴ »	۱
۱۱	بعضی گفته اند اعتقاد به خدا انسان را از خود بیگانه می کند و این را عیب نظریه‌ی اعتقاد به خدا دانسته اند. پاسخ به این ایراد این است که این انتقاد ربطی به موضوع بحث ما ندارد. ما می گوییم برای تفسیر و توضیح جهان، نظریات مختلفی وجود دارد که یکی آن است که جهان آفریده‌ی خدایی است که عالم و قادر و حکیم است و ما اصولاً در باره‌ی رابطه انسان و خالق جهان سخنی نگفته ایم و بحثی از پرستش او به میان نیاورده ایم. (۱) جز این، این همه شگفتی و پایمردی و گذشت و فداکاری انسان های خداپرست در راه رسیدن به اهدافشان، حکایت از آن دارد که نه تنها آنان اصالت خود را از دست نداده اند، بلکه خود را به خدایی پیوند داده اند که بیش از همه چیز شایسته‌ی اتکاء و اعتماد است. (۱) « صفحات ۷۸ و ۷۹ »	۲
۱۲	۱- تنوع در عالم: (۰/۲۵) می گویند عالم یک مجموعه‌ی یک دست و یکنواخت نیست و در آن پیچیدگی ها و گوناگونی های بسیار دیده می شود. عالم بخش های مختلف دارد و هر بخشی از آن دارای قاعده ها و قانون های مخصوصی است. و دلیلی بر آن است که چند خالق وجود دارد. (۰/۷۵) ۲- وجود خیر و شر در جهان: (۰/۲۵) می گویند در قلمرو ارزش ها ما با دو گونه ارزش متقابل روبه رو هستیم. بسیاری از پدیده ها و واقعیت ها خیر و بسیاری دیگر شر است. عالم، عالم خوبی و بدی، و بلکه عالم خوب ها و بدهاست. و هریک از این ها را آفریده‌ی خدای جداگانه ای می دانند و بیان می کنند چرا نباید دو خدا وجود داشته باشد؟ (۰/۷۵) « صفحات ۸۲ و ۸۳ »	۲
۱۳	ممتنع الوجود: وجود مطلقاً با او همراه شدنی نیست (چیزی که بودنش محال است.) (۰/۵) ممکن الوجود: چنان است که هم می تواند وجود داشته باشد و هم می تواند وجود نداشته باشد (چیزی که بودنش و نبودنش هیچ کدام محال نیست.) (۰/۵) « صفحه‌ی ۸۹ »	۱
۱۴	زیرا در آن صورت برای موجود بودن محتاج وجود اجزاء خویش است و به فرض جدا شدن یکی از اجزاء از او، وجودش از دست خواهد رفت. (۰/۷۵) اگر واجب الوجود مرکب باشد نمی تواند وجود مستقل داشته باشد، زیرا هستی اش مشروط و منوط به هستی اجزاء اوست (۰/۷۵) و به یک معنی می توان گفت هستی او از آن خودش نیست بلکه هستی را از اجزاء خود گرفته است و این با فرض واجب الوجود بودن منافات دارد. (۰/۵) « صفحه‌ی ۹۱ »	۲
	جمع نمره	۲۰

همکار گرامی،

در صورت ارائه پاسخ های صحیح مشابه توسط دانش آموز، لطفاً نمره سؤال را منظور فرمایید.